

**RAFAL JOSSE' KANCELARIA RADCY PRAWNEGO**  
43-100 Tychy ul. Baziowa 24  
email: [rafal.josse@kancelaria-prawna.tychy.pl](mailto:rafal.josse@kancelaria-prawna.tychy.pl)  
ING BŚ 24 1050 1399 1000 0092 0537 0365  
NIP 6461097182  
tel. 501 496 198

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCLARIA	
wpl. dnia	06.08.2020
Nr wg E-ZD .....	

Tychy dnia 2020.07.07.

Trybunał Konstytucyjny  
Rzeczypospolitej Polskiej  
ul. Jana Christiana Szucha 12a  
00-918 Warszawa

Skarżący:  
M J

Sygn. Akt

## Skarga konstytucyjna.

W imieniu skarżącego, którego pełnomocnictwo załączam, wnoszę

- 1)  
o uznanie Art. 424.1 § 1 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego  
Dz. U. 1964 Nr 43 poz. 296  
w zakresie zwrotu „*a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe*”
  - za niezgodny z Art.45 ust 1 Konstytucji
  - za niezgodny z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
  - za niezgodny z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji
  - za niezgodny z Art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji
  
- 2)  
o uznanie Art. 424.5 § 1 pkt 5 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego  
Dz. U. 1964 Nr 43 poz. 296
  - za niezgodny z Art.45 ust 1 Konstytucji
  - za niezgodny z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
  - za niezgodny z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji
  - za niezgodny z Art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji

oraz o zasądzenie na rzecz skarżących kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa prawnego oraz kosztów wstawiennictwa na rozprawie wg. klucza km x 2 x 0,8358zł/km co stanowi zł za każdą rozprawę.

## Uzasadnienie

Skarżący w dniu kwietnia 2015 r. elektronicznie a następnie w dniu kwietnia 2015 r. drogą pocztową nadesłał na podstawie Art. 5 ust. 1 Ustawy o zgromadzeniach publicznych pod adresem pozwanego zawiadomienie o zamiarze przeprowadzenia zgromadzenia publicznego

Zgodnie z Art. 9 ust. 1 wówczas obowiązującej z dnia 5 lipca 1990 r. Ustawy prawo o zgromadzeniach - zawiadomienie o zakazie zgromadzenia publicznego doręczyć można było organizatorowi na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zgromadzeniu. W przedmiotowej sprawie termin ten minął najpóźniej w dniu kwietnia 2015 r. W terminie tym nie przesłano pod adresem pocztowym lub elektronicznym skarżącego żadnej decyzji negatywnej. W tym stanie rzeczy skarżący zaprzestał monitorowania korespondencji i wyjechał.

W dniu maja 2015 r. skarżący przybył na miejsce zgromadzenia, gdzie dowiedział się od licznie zgromadzonych funkcjonariuszy policji, że wydano zakaz przeprowadzenia zgromadzenia publicznego. W toku wyjaśnień okazano powodowi faks, którego jednak nie pozwolono skarżącemu go skopiować lub utrwalić za pomocą zdjęcia. W zaistniałej sytuacji skarżący powiadomił natychmiast ewentualnych uczestników zgromadzenia iż wydano zakaz zgromadzenia oraz poprosił o powstrzymanie się od przebywania w miejscu zgromadzenia.

Po powrocie do miejsca zamieszkania skarżący odebrał w dniu maja 2015 r. decyzje o zakazie demonstracji. Decyzja ta, wbrew treści ustawy, została wysłana pod adresem pocztowym skarżącego w dniu kwietnia 2015 r. a więc w terminie w jakim zgodnie z Art. 9 ust 1 Ustawy winna zostać najpóźniej doręczona.

Przesyłka dotarła do urzędu pocztowego powoda w dniu maja 2015 r. a więc 4 dni po terminie wskazanym w ustawie i była po raz pierwszy awizowana o godz. 19.07. Oznacza to iż realna możliwość odebrania tej przesyłki nastąpiła dopiero dnia następnego, lecz skarżący w tym czasie był już nieobecny.

Skarżący o awizacji bliżej nieokreślonej przesyłki dowiedział się dopiero w dniu maja 2015 r. w godzinach wieczornych i postanowił ją odebrać w dniu maja w poniedziałek, a więc w pierwszym możliwym terminie.

Po odebraniu decyzji o zakazie przeprowadzenia zgromadzenia skarżący zaskarżył przedmiotowe orzeczenie. W dniu maja 2015 r. Wojewoda M uchylił przedmiotowy zakaz. Czyni to zasadnym zarzut nieważności decyzji oraz uzasadnia zarzut niezgodności z prawem orzeczenia o zakazie zgromadzenia

W tej sytuacji pozwem z dnia 9 czerwca 2015 r. skarżący wniósł o zasądzenie od organu gminy odszkodowania za wydanie niezgodnego z prawem orzeczenia. Wyrokiem z dnia listopada 2015 r. Sąd Rejonowy dla W pod Sygn. Akt w całości zasądził dochodzone roszczenie.

Na skutek apelacji organu gminy w dniu sierpnia 2015 r, Sąd Okręgowy w Warszawie pod sygn. Akt , zmienił zaskarżony wyrok i w całości oddalił

powództwo wskazując, że możliwe jest zakazanie zgromadzenia do 24 godzin przed jego terminem. Skarżący podnosi iż brak w ustawie z dnia z dnia 5 lipca 1990 r takiej dyspozycji.

W tej sytuacji skarżący wystąpił do Rzecznika Praw Obywatelskich i Prokuratora Generalnego o wniesienie skargi nadzwyczajnej. Do dnia upływu terminu do wniesienia skargi o stwierdzenie niegodności z prawem prawomocnego orzeczenia – skarżący nie otrzymał odpowiedzi.

Z uwagi na zbliżający się upływ 2 letniego terminu do wniesienia skargi o stwierdzenie niegodności z prawem prawomocnego orzeczenia skarżący w dniu sierpnia 2029 r. ( 2 dni przed upływem terminu ) wniósł skargę do Sadu Najwyższego.

W dniu maja 2020 r. Sąd Najwyższy pod Sygn. Akt odrzucił skargę wskazując, że przed jej wniesieniem nie wniesiono skargi nadzwyczajnej lub alternatywnie nie odmówiono jej wniesienia.

W dniu czerwca 2016 r. ( już po upływie terminu do wniesienia skargi oraz po wydaniu postanowienia przez SN ) skarżący otrzymał odpowiedź z Prokuratury Krajowej iż skarga nadzwyczajna nie zostanie wniesiona.

Ostateczne orzeczenie w postaci Postanowienia z dnia maja 2020 r. Sądu Najwyższego zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego w dniu 29 czerwca 2020 r. listem poleconym nr co potwierdza trackingu pocztowy :

#### **Dane przesyłki:**

Numer przesyłki	
Data nadania:	2020-06-
Rodzaj przesyłki:	List polecony ekonomiczny
Kraj nadania:	Polska
Kraj przeznaczenia:	Polska
Urząd nadania:	UP
Usługi komplementarne/dodatkowe:	Potwierdzenie odbioru
Masa:	0.5 kg
Format przesyłki:	S

#### **Status przesyłki:**

Nazwa zdarzenia	Data i czas	Jednostka pocztowa
Nadanie	2020-06-24 12:08	UP W
Przesyłka w transporcie	2020-06-24 15:00	
Przygotowano do doręczenia	2020-06-26 05:16	UP T
Przekazano do doręczenia	2020-06-26 07:35	UP T
Awizo - przesyłka do odbioru w placówce	2020-06-26 11:00	UP T
Do odbioru w placówce	2020-06-26 14:53	UP T
Odebrano w placówce	2020-06-29 20:05	UP T

Oznacza to iż zgodnie z Art.77 ust. 2 Ustawy o postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym termin do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął swój bieg w dniu 29 czerwca 2020 r.

List przedmiotowy został doręczony skarżącemu w trybie tzw. EPO czyli elektronicznego potwierdzenia odbioru. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2017 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczenia pism sądowych w postępowania cywilnym wskazuje iż :

**§ 13a. 1. Jeżeli warunki techniczne sądu wysyłającego oraz operatora na to pozwalają, formularz potwierdzenia odbioru, o którym mowa w § 2 ust. 2, ma postać elektroniczną i jest przekazywany za pomocą systemu teleinformatycznego służącego do obsługi elektronicznego formularza potwierdzenia odbioru sądu wysyłającego**

Skarżący podnosi co następuje :

Institucja prawa do naprawienia szkody wyrządzonej działaniem niezgodnym z prawem oparta na Art. 77 ust. 1 Konstytucji stanowi jeden z filarów praw obywateli chronionych ustawą zasadniczą. Ma ona na celu ochronę ogółu obywateli jak i poszczególnych jednostek przed skutkami niezgodnego z prawem działania organów władzy publicznej.

Implementując uprawnienie zawarte w Art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji do ustaw zwykłych ustawodawca wprowadził mechanizm tzw. skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Ma ona na celu wyczerpnie dyspozycji Art. 77 ust. 1 Konstytucji czyli stworzenie procedur ( mechanizmów ) pozwalających na uzyskanie odszkodowania za niegodne z prawem działanie organów władzy sprawującej wymiar sprawiedliwości.

Dla wykluczenia nadużywania prawa do odszkodowania , a jednocześnie dla ochrony przed oczywiście nieuzasadnionymi roszczeniami, wprowadzono tzw. postępowanie o prejudykat czyli uzyskanie orzeczenia wstępnie nadającego uprawnienie do wystąpienia z roszczeniem. Uprawnienie to można uzyskać w okresie 2 lat od dnia wydania prawomocnego orzeczenia po wyczerpaniu dostępnych środków zaskarżenia i w sposób oczywisty wydaje się to wystarczającym zabezpieczeniem praw wynikających z Art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Dla niniejszej sprawy istotne znaczenie ma jednak okoliczność iż na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym do systemu prawnego wprowadzono nowy, nadzwyczajny środek zaskarżenia w którym, jak zauważył SN w postanowieniu z dnia 6 grudnia 2019 r. Sygn Akt III CZP 18/19, *ustawodawca nie ustalił żadnych zasad mających służyć powiązaniu tego kolejnego nadzwyczajnego środka prawnego z systemem.* Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest okoliczność iż *pierwszeństwo przed skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem ma skarga nadzwyczajna.*

W tym miejscu zauważyć należy, że uprawnienie do wniesienia skarga nadzwyczajnej nie przysługuje stronie pokrzywdzonej niegodnym z prawem orzeczeniem. Skargę nadzwyczajną mogą wnieść podmioty określone w Art. 89 § 2 ustawy o SN która mogą ale nie muszą uwzględnić wniosku strony o jej wniesienie.

Nie istnieje także żaden termin ustawowy w którym strona ma zostać poinformowana o decyzji odnośnie wniesienia skargi nadzwyczajnej, a termin do jej wniesienia wynosi 5 lat. Oznacza to, że o decyzji o wniesieniu lub braku wniesienia skargi kasacyjnej strona może

dowiedzieć się po terminie 2 lat wskazanym w Art. 424.6 § 1 KPC . – jak miało to miejsce w postępowaniu stanowiącym podstawę wniesienia niniejszej skargi.

Czyni to mechanizm skargi o stwierdzenie niezgodności prawem postępowaniem pozornym i fasadowym. Nie sposób bowiem przed upływem terminu do wniesienia skargi dowiedzieć się istotnie wyczerpane zostały lub zostaną wyczerpane wszelkie dostępne środki zaskarżenia w sprawie stanowiącej podstawę skargi.

Przypomnieć w tym miejscu należy iż w uzasadnieniu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 września 2006 r pod Sygn. Akt SK 14 / 05 rozpoznającego podobny proceduralnie problem niekompatybilności terminów wskazano iż *nie ulega ponadto wątpliwości, że podstawą oceny zgodności z Konstytucją może być też w każdym wypadku normatywny kształt rozwiązania prawnego, rozpatrywany z punktu widzenia zasad tzw. prawidłowej legislacji, dekodowanych z art. 2 Konstytucji. (...)*

*Gwarancyjny charakter odpowiedzialności władzy publicznej wymaga takiego ukształtowania na poziomie regulacji ustawowych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej państwa, które zapewni możliwość realnego uzyskania odszkodowania w sytuacji, w której nastąpienie szkody pozostaje w związku z czynem niedozwolonym organów władzy publicznej. Celem tej odpowiedzialności jest bowiem przeniesienie ryzyka działań władzy publicznej, z których mogą wynikać szkody, na podmioty, które są dysponentami imperium (władzy publicznej).*

*Jak wielokrotnie podkreślał w swym orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny, sam mechanizm odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej jest w istotnym zakresie kształtowany przez ogólne konstrukcje prawa cywilnego, ponieważ regulacje konstytucyjne decydują zasadniczo o jednej tylko z przesłanek odpowiedzialności, a mianowicie niezgodności z prawem działania organu władzy publicznej, zaś w pozostałym zakresie (a więc m.in. w odniesieniu do takich pojęć, jak szkoda i związek przyczynowy) odsyłają do tej gałęzi prawa, w ramach której znajduje ona swoje najpełniejsze oparcie, to jest do prawa cywilnego. Gwarancje konstytucyjne odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej oznaczają jednak, że regulacje ustawowe nie mogą w sposób dowolny kształtować zakresu tej odpowiedzialności. Samo istnienie normy konstytucyjnej zakłada bowiem, jak już wskazywano, że ma to być odpowiedzialność realna, dająca się urzeczywistnić i nie może przybierać charakteru pozornego. Z tych też powodów Trybunał Konstytucyjny w swym orzecznictwie poddawał ocenie szczególne uregulowania ustawowe, które wprowadzały w zakresie odpowiedzialności władzy publicznej (Skarbu Państwa) odstępstwa od ogólnych reguł odpowiedzialności odszkodowawczej (por. m.in. orzeczenia dotyczące odpowiedzialności za czynności komornika - wyrok z 20 stycznia 2004 r., sygn. SK 26/03, OTK ZU nr 1/A/2004, poz. 3 oraz niedopuszczalności ograniczeń odszkodowania do szkody rzeczywistej w wypadku wadliwych decyzji administracyjnych - wyrok TK z 23 września 2003 r., K 20/02, OTK ZU nr 7/A/2003, poz. 76). Regułą powinno być więc kształtowanie odpowiedzialności władzy publicznej w oparciu o ogólny standard odpowiedzialności odszkodowawczej, ochronny dla poszkodowanego i zgodny z zasadą pełnego odszkodowania, a wyjątkiem - zawsze dostatecznie mocno uzasadnionym w wartościach konstytucyjnych - czynienie odstępstw w tym zakresie.*

*Bez wątpienia istnieją też sfery działalności władzy publicznej, w ramach których ze względu na rodzaj chronionych interesów osób poszkodowanych - z jednej strony, oraz charakter działań sprawczych - z drugiej strony, gwarancje odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej powinny doznawać silniejszej ochrony, a już na pewno ze szczególną ostrożnością należy podchodzić do wszelkich prób limitowania takiej odpowiedzialności. W analizowanej skardze konstytucyjnej mamy do czynienia z wystąpieniem obu tych czynników. Należy w tym kontekście przywołać stanowisko TK wyrażone w wyroku z 23 września 2003 r., K 20/02, w którym wskazano m.in., że "pojawienie się w Konstytucji art.*

**77 ust. 1 wprowadziło gwarancję, że ekonomiczny skutek tych ryzyk, błędów czy pomyłek nie będzie obciążał poszkodowanego.** Widzieć w tym należy nie tylko wzmocnienie ochrony praw majątkowych (art. 64 Konstytucji), ale także środek stymulacji, gwarancję, iż aparat władzy publicznej będzie dążył do eliminacji tych niepożądanych (z jego punktu widzenia) skutków odszkodowawczych, co tym samym doprowadzi do urealnienia zasady działalności opartej na prawie i w granicach prawa - o czym mowa w art. 7 Konstytucji. Tak więc art. 77 Konstytucji jest nie tylko źródłem prawa podmiotowego dla poszkodowanego, ale i zawiera w sobie jednocześnie instytucjonalną gwarancję dla zasady art. 7 Konstytucji. (...) Obie te funkcje art. 77 ust. 1 Konstytucji (prawo podmiotowe - gwarancja wobec art. 7 Konstytucji) są szczególnie istotne w sytuacji, gdy aparat władzy publicznej i kultura jej wykonywania działa na tyle niesprawnie, że ryzyko wyrządzenia szkód (i bezprawnego zachowania) jest w Polsce bardzo duże" (por. też uzasadnienie wyroku w sprawie SK 26/03).

(... ) Wskazane względy przemawiają więc za tym, aby gwarancje odpowiedzialności władzy publicznej w tej sferze jej aktywności uzyskiwały możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie.

( ... ) Gwarancyjny charakter tej odpowiedzialności sprawia, że **nie może być w regulacjach kształtowanych na poziomie ustaw zwykłych tolerowane rozwiązanie, które w takich wypadkach zakłada pozór prawa podmiotowego po stronie poszkodowanego.** Prawo wszak istnieje, tyle tylko że (...) nie może być skutecznie dochodzone, tak jak się to dzieje w wypadku skarżącego w niniejszej sprawie.

(... ) Zastrzeżenia natury konstytucyjnej (... ) opierają się na tezie, że **nie może być tolerowane w systemie rozwiązanie blokujące realną możliwość uruchomienia odpowiedzialności władzy publicznej.**

(... ) W konsekwencji uwagi te prowadzą do stwierdzenia, że swoista fikcyjność prawa majątkowego, powstającego po stronie poszkodowanego ze względu na wadliwość mechanizmu (... ) **Nie może być natomiast z punktu widzenia rudymetrycznych zasad sprawiedliwości i reguł prawidłowej legislacji (art. 2 Konstytucji) utrzymywany w systemie mechanizm prowadzący de facto do kreacji pozornego prawa majątkowego, a więc prawa, które powstając, staje się od razu nieskuteczne, gdyż podlega w tym samym momencie przedawnieniu.** Tego rodzaju koncepcja kreacji swoistego nudum ius wprowadza w błąd ewentualnych beneficjentów prawa, tworząc złudzenie istnienia na danym odcinku skutecznych instrumentów ochrony prawnej (... ) Trybunał Konstytucyjny stwierdza więc, że zakwestionowany przepis nie spełnia wymagań wynikających z art. 2 Konstytucji.

Ponadto zauważyć należy, że skoro jak wskazuje SN w postanowieniu z dnia 6 grudnia 2019 r. Sygn. Akt V CNP 22/19 *Odpowiedzialności ta może aktualizować się tylko wówczas gdy poszkodowany uczynił wszystko celem eliminacji źródła szkody.* to rodzi to oczywiste pytanie o konstytucyjny sens uzależniania prawa do dochodzenia roszczenia opartego o normę Art. 77 ust. 1 Konstytucji od wyczerpania środków prawnych których wniesienie nie jest zależne od strony, pozostaje poza uprawnieniami strony a strona nie ma absolutnie żadnego realnego wpływu na ich wniesienie .

Uzależnienie prawa do wystąpienia z roszczeniem opartym na Art. 77 ust. 1 Konstytucji od działań nadzwyczajnych podjętych przez organy państwa – zdaje się być dowolnym, niczym nieuzasadnionym warunkiem wprowadzonym przez ustawodawcę zwykłego w stosunku do roszczeń obywateli opartych na dyspozycji Art. 77 ust. 1 Konstytucji . Ponadto, jak wskazuje praktyka oparta na sytuacji w jakiej znalazł się skarżący – działanie organów państwa zamyka drogę do tego roszczenia w skutek upływu terminu ustawowego przed uzyskaniem niezależnych od strony warunków dopuszczalności wniesienia skargi – co jest niegodne z Art. 77 ust. 2 Konstytucji.

